

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 184

**Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi
Hakkında Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Adalet Komisyonları
Raporları (1/554)**

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D.18/101-1177/04287

13 . 7 . 1984

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 11 . 7 . 1984 tarihinde kararlaştırılan «Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

**TAŞINMAZ MAL ZİLYEDLİĞİNE YAPILAN TECAVÜZLERİN ÖNLENMESİ
HAKKINDAKİ KANUN GEREKÇESİ**

Taşınmaz mal zilyedliğine yapılan tecavüz ve müdahalelerin önlenmesi amacıyla çıkarılan 24 Haziran 1933 tarih ve 2311 Sayılı Gayrimenkule Tecavüzünün Def'ine Dair Kanun ile 24 Nisan 1952 Tarih ve 5917 Sayılı Gayrimenkule Tecavüzün Defi Hakkında Kanunun tedvinini gerektiren sebepler bugün de geçerlidir.

Gerçekten taşınmaz mal zilyedliğine yapılan tecavüz ve müdahalelerin önlenmesi görevinin idare tarafından yapılmasının gerekleri hukuki ve daha çok sosyal temellere dayanmaktadır.

5917 sayılı Kanunla vali ve kaymakamlara verilen yetki, taşınmaz mal zilyedliğine yapılan tecavüz ve müdahaleden dolayı bozulan güvenlik ve asayişin sağlanması içindir. Taşınmaz mal zilyedliğine herhangi bir tecavüz ve müdahale, kamu düzeninin bozulmasına ve sarsılmasına da yol açar. Vali ve kaymakam taşınmaz mal zilyedliğinin olduğu gibi korunmasına karar vermekle beraber, bizzat ihkaki hak teşebbüsünde bulunan kimseye kanun yoluna başvurmasını tebliğ etmektedir.

Bu duruma göre valilere, kaymakamlara verilen yetkinin hukuki niteliği, kamu düzenini korumak için alınan, geçici bir idari zabta önlemidir.

Vali ya da kaymakam aldığı kararla anlaşmazlık konusu taşınmaz malın hukuki durumunu bir yargıç gibi kesin olarak saptamamakta olup, bu mercilerin kararı, taşınmaz mal üzerindeki hakları etkileyici nitelikte değildir. Şu duruma göre, ilgili şahıs mahkemelere başvurmakla hakkını arayabilecek ve iddialarını kanıtlayabilecektir.

Vali ve kaymakam tarafından alınan bu idarî zabıta önlemi taşınmaz malın hukukî durumuna hiçbir etki yapamayacak, taşınmaz malın üzerindeki haklarda hiçbir değişme meydana getirmeyecektir. Çünkü taşınmaz malın tasarruf ve mülkiyeti hakkında hüküm verme yetkisi mahkemelerde. Son söz mahkemelerindir. Tasarruf sorununun Medenî Kanun hükümlerine göre çözümleneceği kuşkusuzdur. Ancak, zilyedlik anlaşmazlıklarının bir asayiş sorunu haline gelmemesi için, durumun bulunduğu halde korunması ve taşınmaz mal üzerinde tasarruf iddia eden kimsenin, kendi kendine mevcut durumu bozmasına izin verilmemesi gerekmektedir.

İlk bakışta, Medenî Kanunda özel hükümler bulunduğuna göre zilyedliğe yapılan tecavüzlerin idarece önlenmesine ilişkin bir kanuna gerek olmadığı düşünebilir. Medenî Kanundaki zilyedliğin korunması, bir dava sırasında, tarafların iddia ve savunmalarının incelenmesi ve hükme bağlanması suretiyle gerçekleşir. Bu da mahkemeler, yani adli yargı yolu ile olur. 5917 sayılı Kanun ise, taşınmaz mal üzerinde, o anda zilyed bulunan kimsenin hukukunu korur ve tecavüzü önler. Bu durum idarî makamlar tarafından sağlanır. Ancak, 5917 sayılı Kanun zilyedliği hemen himaye eder. Medenî Kanun hükümlerine göre zilyedliğin korunması ise dava açılması ve diğer hukukî işlemler nedeniyle daha geç olur.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 9 uncu faslını oluşturan 101-113 üncü maddelerindeki hükümlerle konulmuş bulunan ihtiyatî tedbir kurumunun 5917 sayılı Kanunla sağlanan tedbire benzeyen yönü, var olan anlaşmazlığın geçici olarak çözümlenmesi, tecavüzün durdurulması ve bu kararın uygulanmasında Devlet kuvvetinden yararlanılmasıdır.

Ancak, bu iki kanunun getirdiği önlem ve sonuçları arasında farklar vardır. 5917 sayılı Kanun idarî makamlar tarafından uygulanır ve yalnızca taşınmaz mal üzerinde karar alınır, kararın sonuçları geçici olup, idarî bir önlemdir. Bu kararları alırken teminat aranmaz ve alınmaz. İhtiyatî tedbirlerde ise isteğin konusu taşınır ve taşınmaz mallar, anlaşmazlık olan şeyin korunması, Medenî Kanuna göre nafaka, ayrılık ve boşanmada geçici tedbirlerle ilgili hususlardır. Kararlar mahkeme tarafından verilir.

Bu kararlar sürekli ve bütün sonuçları ile hukukîdir. Lehine karar almış olan kimse 10 gün içinde yetkili mahkemede mütecevüz ve gasp veyahut da herhangi bir sebep ile müdahalede bulunan şahıs aleyhine dava açma zorunluluğundadır. Mahkeme, lehine karar vermiş olacağı kimsenin, karşı tarafa vaki olabilecek herhangi bir zarar ve ziyanını önlemek amacıyla, işin niteliğine ve hacmine göre bir paranın depo edilmesine müracaat sahibini zorunlu kılar.

Bu durumlar 5917 sayılı Kanunda yoktur. Vali veya kaymakamlar karar verirken başvuru sahibini böyle kanunî külfetlere zorlamamaktadır. Mahkemeden lehine tedbir alan kimse 10 gün içinde dava açmazsa tedbir kararı ortadan kalkar. Halbuki, vali ve kaymakamın kararı karşı taraf ilgili mahkemeden karar almaya kadar süreklilik gösterir.

Vatandaşın haklı başvurularını acele olarak sonuçlandırabilmek Usulî Kanununun koyduğu hükümler nedeniyle zordur. Davalı tebligata rağmen gelmezse gıyab kararı tebliği, talik dilekçeleri ve vekillerin dosyayı tetkik için süre istemeleri ile yargılamalar uzayabilmektedir. İdarenin keşif ve soruşturmalarda çektiği bir güçlük de sözkonusu değildir. Zira idarede herşey pratiktir.

Başkasının taşınmaz malına tecavüz edenler hakkında hızla ve yeteri kadar yapılan adil bir soruşturma sonunda, bu tecavüzün önlenmesi ve mütecevüze bu yolda sarf olunacak giderlerin yükletilmesi kamu düzeninin ve güvenliğinin sağlanması yönünden etkin bir örnek olmaktadır.

Taşınmaz mallar üzerindeki anlaşmazlıklar, 5917 sayılı Kanunun gerekçesinde de belirtildiği gibi, özellikle arazi sınırlarının kesin bir biçimde tespit ve tescil edilmemiş olmasından doğmaktadır. Şu halde taşınmaz mallara yapılan tecavüz ve müdahaleleri, bütün hukukî nitelikleri belirli kesin bir hakka karşı yapılmış bir tecavüz ve müdahale saymaya; ihkakî hak addedip bu yönden suç işlendiğini kabul etmeye olanak yoktur. Tecavüz ve müdahale eden, çoğunlukla kendisini gerçek hak sahibi sanmakta ve buna inanmaktadır. Şu halde sorun, kendisini haklı sanan iki tarafın, asayişe etkili olabilecek anlaşmazlığını derhal ve fakat geçici olarak zilyed lehine bir noktada durdurmak ve taraflara mahkeme yolunu göstermektedir. Bu yönden de adli olmaktan ziyade idarî bir görev niteliğindedir.

Uygulamada çoğu kez tecavüz ve müdahale ile zilyediliğin saptanması, hukuk eğitimiinden geçmemiş kimselere yaptırılmaktadır. Ancak, esasları iyi tespit edilmiş bir kanuna ve bunun uygulama şeklini açıklayan bir yönetmeliğe dayanarak yapılacak kısa süreli eğitimle nispeten basit bir konu olan zilyediliğin ve tecavüzün saptanma işlemi, hukuk öğrenimi yapmamış kimselere de öğretilbilir ve zaten az olan yeterli personel kaynağından azamî yararlanma sağlanarak personel israfı da önlenir.

Ülkemizde, özellikle tarım arazilerininin sayı ve alan bakımından çok ve geniş olması, halkımızın mülkiyete ve araziye karşı psikolojik ve maddî bağlılığı; cinayet davalarının % 55'inin ve asliye hukuk mahkemelerindeki davaların % 80'inin arazi anlaşmazlığından doğmuş olması, konunun ne denli önemli olduğunu göstermektedir. Taşınmaz mal anlaşmazlıklarının asayişe etkin büyük ve kütleli olaylar doğurduğu incelemeler sırasında da saptanmıştır. Şu halde, güvenlik ve asayişten sorumlu olan idarî makama, taşınmaz mal anlaşmazlığından doğan olayları büyümeden, işin başlangıcında önleyebilmesi için anlaşmazlıkla ilgili konuda da karar alma yetkisi tanınmalıdır.

Taşınmaz mal anlaşmazlıkları ile kadastro arasında çok yakın bir ilişki bulunduğu açıktır. Kadastro tamamlanmış olan ilçelerde tecavüz olaylarının gittikçe azaltılmakta olduğu bir olgudur. Ayrıca kadastro yapılan yerlerde anlaşmazlıklar önemini de kaybetmekte ve basit sınır kayımları ile ilgili olaylar olarak kalmaktadır.

Ancak Türkiye'de kadastro çalışmaları yeterli düzeye çıkarılamamış olduğundan bütün arazinin tespit ve tescili için daha uzun yıllar beklemek gerekecektir. Ayrıca kadastro çalışmaları yapılan yerlerde de kadastro nun tamamlanmış olmasının arazi istikrarını heimen sağlayamadığı, bu istikrarın sağlanabilmesi için aradan 8-10 yıl geçmesi gerektiği görülmüştür.

Bu durum, arazi anlaşmazlıklarının daha uzun süre devam edeceğini ve idarece önlem alınması gerektiğini göstermektedir.

5917 sayılı Kanunun tedvin gereğesi yukarıda yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı gibi, bugün de geçerliliğini korumaktadır. Gerçekten de taşınmaz mal zilyediliğine yapılan tecavüz ve müdahalelerin, kamu düzeninin korunması düşüncesiyle idarece önlenmesinde zorunluluk bulunmaktadır. Ancak 29 yıllık uygulama bu kanunun tedvin amacını gerçekleştirmede birtakım boşluklar ve aksaklıklar bulunduğunu göstermiştir.

Bakanlığımızda, İçişleri Hizmet ve Teşkilatını Yeniden Düzenleme Projesi (İç - Düzen) çerçevesinde yapılan inceleme ve araştırmalar sonunda tespit edilen bu boşluk ve aksaklıklar, kitap halinde de yayınlanan «Taşınmaz Mal Zilyediliğinin Korunması» adlı raporda açıklanmıştır. Bu raporda mevcut bulgular Bakanlığın yetkili birim ve kurullarında da değerlendirildikten sonra, çözümlenmesi ve yeniden düzenlenmesi gereken başlıca sorunların şu noktalar etrafında toplandığı anlaşılmıştır.

1. 5917 sayılı Kanun gereğince, kararların mutlaka valiler tarafından alınması zorunluluğu, valiler için ağır ve gereksiz bir iş yükü doğurmakta, vali yardımcılara yetki devrini imkânsız kılmaktadır.

2. Tecavüz edilen taşınmaz mallar içinde kamu malları ve özellikle hazine arazileri sayı ve alan itibarıyla önemli bir yer tutmakta, ancak kanun kamu mallarına yapılan tecavüzlerin önlenmesinde, bunların niteliklerini göz önünde tutmamaktadır.

3. Soruşturma memurlarının yeminli olarak tanıkları ve ilgili kamu kuruluşları temsilcilerini dinleme olanağı yoktur ve bu durum isabetli karar vermeyi önlemektedir.

4. Yapılan soruşturmaların sonunda bazen karar yazılarak kararın tebliği yoluna gidilmekte, bazen de sonuç, yazılı bir karar olmaksızın tebligat yazısında ifade edilmekte ve uygulamada bir kararlık bulunmamaktadır.

5. Kanunla ilgili bütün tebligat, zoru gerektirmese ve gereği olmasa da, güvenlik kuvvetlerine yaptırılmakta ve bu örgütlerin iş yükü gereksiz yere artırılmaktadır.

6. Yasada hüküm bulunmasına karşın men kararlarının tümtü güvenlik kuvvetlerince yerine getirilmekte ve bu durum birçok sakıncaların doğmasına ve güvenlik kuvvetlerinin iş yükünün gereksiz olarak artmasına neden olmaktadır. Ayrıca infazın ne kadar zaman içerisinde yapılacağı uygulamada duraksamalar yaratmaktadır.

7. Bir taşınmaz mala yapılan ikinci tecavüzlerde bir soruşturma yapılmaksızın tecavüzün varlığını zabitanın tespit etmesi ve derhal eski karar hükümleri gereğince tecavüzü önlemesi zabitanın niteliği ve yeteneği yönünden sakıncalar yaratılmaktadır.

8. 5917 sayılı Kanuna göre verilmiş bir karar varken mahkemelerce ihtiyati tedbir kararı veya Danıştay'a başvurmalarda yürütmenin durdurulması kararı verilmesi, hem asayiş yönünden, hem de merciler arasında gereksiz yetki anlaşmazlıkları çıkması nedeniyle sakıncalar doğurmaktadır.

9. Kanun ideolojik amaçlarla yapılan taşınmaz işgallerini önleyecek hükümlere sahip bulunmamaktadır.

10. Taşınmaz mal anlaşmazlıklarıyla ilgili başvurularda, dilekçelerde yazılanlardan, konunun kanun kapsamı dışında olduğu açıkça anlaşılrsa bile, kanun hükmü gereği olarak soruşturma yapılması zorunluluğu, hem şikâyetçinin boş yere oyalanmasına ve para harcamasına sebep olmakta, hem de idari makamları gereksiz yere uğraştırmaktadır.

11. Kanunda güvenlik kuvvetlerine, infaz dışında güvenliğin korunmasıyla ilgili açık bir görev verilmesi, sakıncalar doğurmaktadır.

12. Adresi belli olmayanlara, 5917 sayılı Kanunla ilgili infaz ve tebligat usulüne uygun biçimde yapılmamaktadır.

13. Görevlendirilecek memurların yevmiyeleri ve taşıt aracı masrafları konularında uygulamada güçlüklerle karşılaşmaktadır.

Bütün bu sorunları çözümlemek için, taşınmaz mal zilyedliğine yapılan tecavüzlerin önlenmesi hakkındaki bu kanun tasarısı hazırlanmış bulunmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile Kanunun amacının tasarrufa ilişkin güvenliğin ve kamu düzeninin sağlanması olduğu belirtilmiştir. Kanunun kapsamına giren taşınmaz mallar gösterilmiştir. 5917 sayılı Kanunun uygulanması sırasında, kanunun kapsamına girip girmediği hususların da tereddüt yaratan taşınmaz mallar açıklığa kavuşturularak tüzelkişilerin zilyed buldukları taşınmaz mallarla, kamu kurum ve kuruluşlarına ait veya bunlar tarafından idare olunan mallar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki menfaati umuma ait taşınmaz mallar Kanunun kapsamına alınmıştır.

Madde 2. — Taşınmaz mallara yapılan tecavüz ve müdahaleleri önlemekle görevli makamlar gösterilmiş olup, 5917 sayılı Kanundaki «mahallin kaymakam veya valisi tarafından» ibaresinin uygulamada yarattığı tereddütler giderilmiştir. Yeni düzenlemede merkez ilçelerde vali veya görevlendireceği vali yardımcısı, diğer ilçelerde ise kaymakam yetkili olduğu açıkça belirtilmiş ve valinin bu konuda vali yardımcısına yetki devrinde bulunabileceği esası getirilmiştir.

Madde 3. — 5917 sayılı Kanunda tüzelkişilere ve kamu kurum ve kuruluşlarına ait veya bunlar tarafından idare olunan taşınmaz mallara yapılan tecavüz ve müdahalelerde, kimin başvuruda bulunabileceğine ilişkin bir hükmün bulunmaması nedeniyle meydana gelen tereddütlerin giderilmesi amacıyla, tüzelkişilerin ve kamu kurum ve kuruluşlarının yetkili temsilcisi veya görevlisinin başvuruda bulunma yetkisine sahip olduğu açıkça belirtilmiştir.

Köy tüzelkişiliğine ait taşınmaz mallara yapılan tecavüz ve müdahalelerde, konunun önemi nedeniyle köy muhtarları ile birlikte köy halkından herhangi birine de 5917 sayılı Kanunda olduğu gibi başvuru yetkisi verilmiştir.

Ayrıca kamuya ait taşınmaz mallara yapılan tecavüz ve müdahalelerde başvurma olmasa bile, bunu herhangi bir surette öğrenen vali ve kaymakamların kendiliğinden soruşturma yaparak yada yaptırarak karara bağlayabileceği hükmü getirilmiştir.

Madde 4. — Taşınmaz mal zilyedinin başvurma süresi 5917 sayılı Kanunda olduğu gibi tasarıda aynen korunmuş ise de Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan ve menfaati umuma ait olan taşınmaz mallara yapılan tecavüz ve müdahalelerde süre kaydı konulmamıştır.

Bu düzenleme ile Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan ve menfaati umuma ait taşınmaz malların tecavüz ve müdahalelerden daha etkin bir şekilde korunması amaçlanmıştır.

Madde 5. — Başvuruya üzerine soruşturmanın, yanlarına yardımcı da alabilecek olan karar vermeye yetkili kişiler veya bunların görevlendireceği bir veya birkaç memur tarafından yerinde yapılacağı esası konduktan sonra, açıkça ve kesinlikle kanun kapsamı dışında kaldığı dilekçeden anlaşılan başvuruların yerinde soruşturma yapılmadan reddedilebileceği ve taşınmaz mal sınır anlaşmazlığı olan bir yerde ise tereddütleri gidermek için karar vermeye yetkili kaymakamlık ve valiliğin tayini konusunda açıklık getirilmiştir.

Madde 6. — Soruşturma memurunun soruşturma sırasında tarafların göstereceği tanıkları dinledikten sonra kanaatini sağlamlaştırmak için gerekli gördüğü takdirde tarafsız kişileri, hazine, özel idare ve belediye temsilcilerini ve köylerde muhtar ve ihtiyar kurulu üyelerini de dinleyebileceği öngörülmüş ve soruşturmanın engeç 15 gün içinde tamamlanarak karara bağlanması esası getirilmiştir.

Madde 7. — 5917 sayılı Kanunda olduğu gibi bu Tasarıda da verilen kararların kesinliği esası korunmuştur. Buradaki kesinlik, verilen kararların başkaca bir idari işleme gerek kalmadan oluştuğunu ve hiyerarşik makamlarca kararlar üzerinde herhangi bir idari işlemin yapılamayacağını ifade etmektedir. Madde metninde de açıkça belirtildiği üzere bu kararlara karşı idari yargı yolu açıktır.

Diğer taraftan, kararlardaki belingın yazı ve hesap hatalarının yine karar veren makamlarca düzeltililebileceği hükmü getirilerek uygulamada tereddütlere sebebiyet veren bir husus açıklığa kavuşturulmuştur.

Ayrıca, taşınmaz mal üzerinde üstün bir hak iddia edenlerin yetkili mahkemelere başvurabileceklerinin kararda belirtilmesi gerektiği hükme bağlanmıştır.

Madde 8. — 5917 sayılı Kanunda soruşturmanın yapılması veya kararın yerine getirilmesi sırasında taraflara tebligat yapılacağı hakkındaki bir hüküm bulunmadığından uygulamada karşılaşılan güçlüklerin giderilmesi için, taraflara tebligat yapılması esası konduktan sonra şikâyetçinin, kanunî vekil veya dilekçesinde belirttiği temsilcisinin taşınmaz malın başında bulunması zorunluğu konmuş, müteceviz gelmezse soruşturma ve kararın yerine getirilmesinin yokluğunda yapılacağı hükmü konmuştur.

Tecavüz ve müdahalenin önlenmesi gereğini kapsamayan karar ve diğer işlemlerin ilgililere duyurulmasında 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerinin uygulanması esası getirilmiştir.

Madde 9. — 5917 sayılı Kanunda verilen kararların kimler tarafından yerine getirileceği açıkça belirtilmemiş olmakla birlikte bu görev güvenlik kuvvetlerince yürütülmüştür.

Kararın yerine getirilmesi işlemlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi ve güvenlik kuvvetlerinin yoğun iş yükünün bir ölçüde hafifletilmesi ve her kararın yerine getirilmesinde güvenlik kuvvetlerine gerek duyulmaması gibi nedenlerle, bu Kanuna göre verilecek kararların yerine getirilmesi için, kararı vermeye yetkili makamlarca infaz memuru görevlendirilmesi öngörülmüştür.

Kanunun esprisine uygun olarak, kararın yerine getirilmesindeki gecikmelerin önlenmesi amacı ile kararların infaz memuruna geldiği tarihten itibaren engeç 5 gün içinde uygulamanın yapılması zorunluluğu getirilmiştir.

Gerektiğinde kararın yerine getirilmesinde infaz memuruna yardımcı olmak üzere teknik kişilerin görevlendirilebileceği ve ayrıca gerek soruşturma gerekse kararın yerine getirilmesi sırasında mahalli mülki amirin emri ile güvenlik kuvvetlerince her türlü önlemin alınacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 10. — Tecavüz ve müdahalesi önlenen kişinin taşınmaz mal üzerinde vucuda getirdiği her türlü ekim, tesis ve değişikliklerden dolayı umumî hükümler dairesinde mahkemeye başvurabileceği hükmü 5917 sayılı Kanunda olduğu gibi korunmuş, taşınmaz malın eski hale getirilmek suretiyle tesliminin sakıncaları ve velce anlaşıldığından ona benzer bir hüküm konulması uygun görülmemiştir.

Madde 11. — Süresi içinde karar verilemez veya karar yerine getirilemezse nedenleriyle üst makama bildirilmesi esası kabul edilmiş olup, bu suretle nedensiz gecikmelerin önlenmesi sağlanmak istenmiştir.

Madde 12. — 5917 sayılı Kanundan farklı olarak ikinci ve daha sonraki tecavüz ve müdahalelerde aynı müteceviz tarafından ikinci defa veya onun yararına başkaları tarafından bilerek ilk defa yapılmış olsun birincide olduğu gibi soruşturma yapıp karara bağlanması zorunluğu konmuştur.

5917 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin son fıkrasında zilyedine teslim olunan taşınmaz mala başkaları tarafından vuku bulacak tecavüz ve müdahaleler yeni bir soruşturma yapılmaksızın derhal men edilir denilmekte ve hüküm 2 nci ve müteakkip tecavüz ve müdahalelerde, fiilin tespiti bakımından soruşturma yapılması hususunda farklı görüş ve uygulamaya yol açtığından yeni getirilen hükümle bu tereddütler giderilmiş bulunmaktadır. Tecavüz ve müdahale varsa sonucu karara bağlanarak taşınmaz mal zilyedine teslim edilmekle birlikte mütecevizin cezalandırılması için dosyanın adli mercilere verileceği hükmü getirilmiştir.

Madde 13. — Uygulamada 5917 sayılı Kanuna göre verilmiş bulunan kararlar aleyhine Danıştay'da açılan iptal davalarında, istek üzerine, yürütmenin durdurulması kararı da verilmektedir. Bu durumda asil davanın geç karara bağlanması nedeniyle uygulamanın durdurulması, anlaşmazlığın devamına ve bir çok olayların çıkmasına neden olmaktadır. Esasen verilen men kararının infazı yapıp, yürütme işlemi tamamlandıktan sonra Danıştay'ca yürütmenin durdurulması kararı verildiğinden, bu kararın infazı ile yapılmış bir işlemin aksine yeniden bir işlem yapılması, başkaca hukuki anlaşmazlıklara da yol açmaktadır. Bu sakıncaların giderilmesi için, idari yargı tarafından yürütmenin durdurulması kararı verilmemesi ve anlaşmazlığın kesin kararlar çözümlenmesi zorunlu görülmüştür.

Madde 14. — Bu maddeyle başvuru sırasında taraflar arasındaki taşınmaz mal anlaşmazlığı hakkında mahkemece ihtiyatî tedbir kararı verilmemiş veya anlaşmazlık dava konusu yapılmamışsa bu Kanunun uygulanacağı öngörülmüştür.

Ayrıca bu Kanuna göre verilmiş bir önleme kararı varken, taşınmaz mal anlaşmazlığına ilişkin dava açılmadan mahkemelerce ihtiyatî tedbir kararı verilemeyeceği esası getirilmiş ve bu düzenleme ile yasanın hangi hallerde uygulanacağı açıklık kazandırılarak idari ve adli merciler arasında uygulamada görülen sürtüşmelerin giderilmesi amaçlanmıştır.

Madde 15. — Bu madde ile ceza hükümleri düzenlenmiştir.

Taşınmaz mala yapılan tecavüz veya müdahalenin yetkili makamlarca önlenmesinden sonra, bu yerlerin mahkeme kararı ile kendisine teslim edilmeksizin aynı taşınmaz mala ikinci defa yapılan tecavüz veya müdahalede bulunanlara verilecek cezalar belirlenmiş; müteceviz dışında başkaları tarafından birinci müteceviz yararına bilerek ilk defa yapılan tecavüzler de ceza kapsamı içine alınmıştır.

İkinci tecavüz veya müdahalenin silahlı bir kişi veya silahsız olsa bile birden fazla kişiler tarafından yapılması halinde ve taşınmaz malı aralarında paylaşmak veya ortaklaşa kullanmak amacıyla beş veya daha çok kişi tarafından yapılması hallerinde verilecek cezanın artırılması öngörülmüştür. Bu suretle toplu işgallerin önlenmesi amaçlanmıştır.

Diğer taraftan kamu idareleri, kamu kurumları ve kuruluşları veya bunlar tarafından idare olunan veya Devlete ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan sahipsiz yerlere veya menfaati umumuna ait olan taşınmaz mallara karşı yapılan ikinci tecavüzlerde de mütecevizlere verilecek cezalar artırılmıştır.

Madde 16. — Bu Kanuna göre açılan ceza davalarının kısa sürede karara bağlanması amaçlanmıştır.

Madde 17. — Bu madde ile uygulamada tereddüt yaratan mali hükümler yeniden düzenlenmiştir. Soruşturma, infaz ve infaz memuruna teknik yönden yardımcı olarak görevlendirilen memurların yevmiye ve taşıt giderlerinin, başvuruda bulunanlar tarafından yalnız Maliye veznesine yatırılacağı kabul edilmiştir. Bu memurların yapmış oldukları işleri, Harcırah Kanunu kapsamına giren bir görev niteliğinde düşünmek uygun görülmemektedir. Bu nedenle göreve gittikleri günler için süresine ve görevin belediye sınırları içinde ve dışında yapılmasına bakılmaksızın Devlet memurlarına verilecek yurt içi geçici görev yolluklarını aşmayacak miktarların tam olarak ödenmesi öngörülmüştür.

Vali ve kaymakamlar kamuya ait taşınmaz mallara yapılan tecavüz ve müdahalenin önlenmesi amacıyla görevlendirdiği soruşturma, infaz ve infaz memuruna teknik yönden yardımcı memurlara verilecek yevmiye ve taşıt giderlerinin taşınmaz malın ait olduğu kamu kurum ve kuruluşunca karşılanacağı hükmü getirilmiştir.

Soruşturma sonucu tecavüz ve müdahalenin önlenmesi kararı verilirse, masrafların mütecevizden icra dairesince tahsil edileceği öngörülmüştür.

Madde 18. — Bu Kanuna göre verilen kararların hiçbir harç ve resme tabi olmadığı hükmü getirilerek uygulamadaki tereddütler giderilmiştir.

Madde 19. — Bu Kanunun uygulama esaslarını gösterir bir yönetmelik düzenlenmesi hükme bağlanmıştır.

Madde 20. — Kaldırılan kanunu göstermektedir.

Madde 21. — Yürürlük tarihini belirtmektedir.

Madde 22. — Yürütme durumunu göstermektedir.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

Esas No. : 1/554

Karar No. : 33

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 17/10/1984 günlü üçüncü birleşiminde ilgili Bakanlık temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddeleri ayrı ayrı tartışılmış, maddelere ilişkin kabul, ilâve ve değişiklikler aşağıda sırasıyla açıklanmıştır.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci, 6 ncı, 7 nci, 8 inci, 10 uncu, 11 inci, 12 nci, 13 üncü, 14 üncü, 18 inci, 19 uncu, 20 nci, 21 inci ve 22 nci maddeleri Bakanlar Kurulundan gelen şekliyle aynen benimsenmiştir.

Tasarının 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında yer alan «yetkili amir tarafından» ibaresi ifade bozukluğunu gidermek için «yetkili amirce» şeklinde değiştirilerek kabul edilmiştir.

Tasarının 15 inci maddesinin 1 inci fıkrasının yazılış biçiminden, idarece verilecek her karardan sonra mutlaka mahkemece teslim kararı verileceği şeklinde bir anlam çıkmakta, (B) ve (C) bentlerinin kaleme alınmasında da yapılacak atırmalar bakımından uygulamada bazı tereddütler doğuracağı sonucuna varıldığından maddeye açıklık getirilmesi bakımından metin yeniden düzenlenmiş ve maddenin bentleri küçük harflerle yazılarak değiştirilmiştir.

Yetkili mahkeme yer itibarıyla tespit edildiği için tasarının 16 ncı maddesinin kenar başlığında geçen «yetki» kelimesi «görevli» olarak değiştirilmiştir.

Tasarının 17 nci maddesinin 2 nci fıkrasında yazılması unutulmuş Harcırah Kanununun numarası ilave edilmiştir.

Raporumuz Adalet Komisyonuna sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

Başkan	Başkanvekilli	Sözcü
<i>Necat Tunçsiper</i>	<i>Nihat Akpak</i>	<i>Atilla Sin</i>
Balıkesir	Sakarya	Muş
Kâtip	Üye	Üye
<i>İsmail Ügdül</i>	<i>Metin Üstünel</i>	<i>Kadri Altay</i>
Edirne	Adana	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Muzaffer Aracu</i>	<i>Hüseyin Aydemir</i>	<i>Suha Tanık</i>
Denizli	İzmir	İzmir
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Aşkın Toktaş</i>	<i>Ziya Ercan</i>	<i>Salim Erel</i>
İzmir	Konya	Konya
Üye	Üye	Üye
<i>Süleyman Çelebi</i>	<i>Mehmet Umur Akarca</i>	<i>Arif Toprak</i>
Mardin	Muğla	Niğde

Üye
Mehmet Kara
Trabzon

Üye
Osman Doğan
Şanlıurfa

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/554
Karar No. : 49

15 . 11 . 1984

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı Adalet ve İçişleri bakanlıkları temsilcilerinin de katılımıyla Komisyonumuzun 8.11.1984 tarihli 4 üncü birleşiminde incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelere geçilmesi kabul edilmiş ve maddelerin düzenlenmesi için beş kişilik bir Alt Komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

Sözü edilen tasarı ve tasarıya ilişkin İçişleri Komisyonu ile Alt Komisyon raporları ilgili bakanlık temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzun 15.11.1984 tarihli 5 inci birleşiminde görüşülmüş ve tasarı üzerinde yapılan değişiklikler sırasıyla aşağıda açıklanmıştır.

1. Tasarının genel gerekçesinde çözümlenmesi ve yeniden düzenlenmesi gereken başlıca sorunların sıralandığı bölümde yer alan ve üç numaralı bentte ifade edilen «Soruşturma memurlarının yeminli olarak tanıkları ve ilgili kamu kuruluşları temsilcilerini dinleme olanağı yoktur ve bu durum isabetli karar vermeyi önlemektedir.» ifadesi tasarıyla bu imkânın getirilmemesi nedeniyle gerekçe metninden çıkarılmıştır.

2. Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

3. Tasarının 2 nci maddesindeki «vali yardımcısı» kelimelerinden sonra «virgül» konulmuş, birinci cümlede sonunda yer alan «müdahale önlenir» ibaresi yerine «müdahalenin önlenmesine karar verilir ve» ibaresi konularak ikinci cümle birinci cümle içine alınmıştır.

4. Tasarının 3 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının başında yer alan «vali ve kaymakam» kelimeleri yerine «Vali veya Kaymakam» kelimeleri kullanılmış ve aynı fıkranın son kısmındaki «da yaptırabilirler» ibaresi «yaptırırlar» şeklinde değiştirilmiştir.

5. Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen benimsenmiştir.

6. Tasarının 5 inci maddesinin ikinci fıkrası metinden çıkarılmış, yerine ikinci fıkra olarak «Soruşturmaya yapan kişilere gerektiğinde teknik eleman ve yardımcı verilir» ibaresi konulmuştur.

7. Tasarının 6 ve 7 nci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

8. Tasarının 8 inci maddesinin birinci fıkrasındaki «ikinci fıkrasına» kelimeleri «üçüncü fıkrasına» şeklinde düzeltilmiştir.

9. Tasarının 9 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki «amir tarafından» ifadesi «amirce» olarak değiştirilmiş, aynı maddenin üçüncü fıkrasının sonunda bulunan «görevlendirilebilir» kelimesi «görevlendirilir» şeklinde düzenlenmiştir.

10. Tasarının 10, 11, 12, 13 ve 14 üncü maddeleri aynen benimsenmiştir.

11. Tasarının 15 inci maddesinin birinci fıkrası, yetkili makamca tecavüzün önlenmesinden sonra mutlaka mahkemece teslimin gerekeceği anlamına gelebilecek şekildedir. Tereddütleri önlemek amacıyla fıkra yeniden düzenlenmiştir.

Birinci fıkranın (A) bendinde gerçek ve tüzelkişilere ceza tayin edildiği halde, aynı bent içinde Devlet, kamu kurum ve kuruluşlarından bahisle yeni bir ceza getirilmektedir. Devlet ve diğer kamu kurum ve kuruluşları da tüzelkişidir. Uygulayıcıya kolaylık getirmek amacıyla bent ekli metinde yazılan şekilde değiştirilmiştir.

Fıkranın (C) bendi ile «paylaşmak veya ortaklaşa kullanmak amacıyla» hareket halinde en az beş kişinin bulunması zorunluluğu getirilmektedir. «Paylaşmak veya ortaklaşa kullanmak amacı» gecekondü bölgelerindeki tecavüzler ile topluluk halinde mal edinmek için yapılan tecavüzleri içermektedir. Yardım eden ve pa-

ra ile tutulan kişiler ile birlikte tecavüz eden kişileri ayırmak gerekmektedir. Ayrıca toplu ve birlikte tecavüzlerde kişi adedine göre ayırım yapılmasının sakıncalı olacağı düşünülerek bent yeniden düzenlenmiş ve bentler küçük harflerle gösterilmiştir.

12. Tasarının 16 ncı maddesinin kenar başlığında bulunan «yetkili» kelimesi «görevli» olarak değiştirilmiş ve madde metni tereddütleri ortadan kaldırmak ve maddeye açıklık kazandırmak amacıyla iki cümle halinde düzenlenmiştir.

13. Tasarının 17 ve 18 inci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

14. Tasarının «Yönetmelik» başlıklı 19 uncu maddesindeki «ve Resmî Gazetede yayımlanacak bir» ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

15. Tasarının 20, 21 ve 22 nci maddeleri Komisyonumuzca aynen benimsenmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Ali Dizdaroğlu
Antalya

Sözcü
Mustafa Uğur Ener
Kütahya

Üye
Ibrahim Taşdemir
Ağrı
15 inci maddenin (a) ve (c)
bentlerine muhalifim.

Üye
Alpaslan Pehlivanlı
Ankara

Üye
Özgür Barutçu
Diyarbakır

Üye
Sabahattin Eryurt
Erzurum
15 inci maddenin (a) ve (c)
bentlerine muhalifim.

Üye
Akif Kocaman
Gümüşhane

Üye
İlhan Dinçel
Malatya

Üye
İhsan Nuri Topkaya
Ordu

Üye
Hasan Altay
Samsun

Üye
Nejdet Naci Mimaroglu
Sjirt
15 inci maddenin (a) ve (c)
bentlerine muhalifim.

Üye
Mehmet Topaç
Uşak

Üye
Mehmet Bağçeci
Yozgat

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

Amaç ve kapsam

MADDE 1. — Bu Kanun; gerçek veya tüzelkişilerin zilyed bulunduğu taşınmaz mallarla kamu idareleri, kamu kurumları ve kuruluşları veya bunlar tarafından idare olunan veya Devlete ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan sahipsiz yerlere veya menfaati umuma ait olan taşınmaz mallara yapılan tecavüz veya müdahalelerin, idarî makamlar tarafından önlenmesi suretiyle tasarrufa ilişkin güvenliği ve kamu düzenini sağlar.

Görev

MADDE 2. — Taşınmaz mallara tecavüz veya müdahale edilmesi halinde, taşınmaz mal merkez ilçe sınırları içinde ise, il valisi veya görevlendireceği vali yardımcısı diğer ilçelerde ise kaymakamlar tarafından bu tecavüz veya müdahale önlenir. Taşınmaz mal yerinde zilyedine teslim edilir.

Başvuru

MADDE 3. — Taşınmaz mala yapılan tecavüz veya müdahalenin önlenmesi için, yetkili makamlara başvurmaya, o taşınmaz malın zilyedi, zilyed birden fazla ise içlerinden biri yetkilidir.

Kamu idareleri, kamu kurumları ve kamu kuruluşları ile tüzelkişilerin başvuruları, taşınmaz malın ait olduğu idare, kurum, kuruluş ve tüzelkişinin yetkilisi tarafından yapılır.

Köye ait taşınmaz mallara yapılan tecavüz veya müdahalelerde, köy halkından herhangi biri de yetkili makama başvuruda bulunabilir.

Vali ve kaymakam görev alanları içinde bulunan kamu idarelerine, kamu kurumlarına ve kuruluşlarına ait veya bunlar tarafından idare olunan veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan sahipsiz yerlere veya menfaati umuma ait olan taşınmaz mallara tecavüz veya müdahalede bulunulduğunu öğrendiklerinde, soruşturmayı doğrudan doğruya da yaptırabilirler ve sonucu karara bağlarlar.

Başvuruda bulunma süresi

MADDE 4. — Yetkililerin; tecavüz veya müdahalenin yapıldığını öğrendikleri tarihten altmış gün içinde, idarî makama başvuruda bulunmaları gerekir. Ancak, tecavüz veya müdahalenin oluşundan itibaren bir yıl geçtikten sonra bu makamlara başvuruda bulunulamaz.

Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerle menfaati umuma ait olan taşınmaz mallara yapılan tecavüz veya müdahalelerde süre aranmaz.

**İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin
Önlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı**

Amaç ve kapsam

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Görev

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Başvuru

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Başvuruda bulunma süresi

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin
Önlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı**

Amaç ve kapsam

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Görev

MADDE 2. — Taşınmaz mallara tecavüz veya müdahale edilmesi halinde; taşınmaz mal merkez ilçe sınırları içinde ise, il valisi veya görevlendireceği vali yardımcısı, diğer ilçelerde ise kaymakamlar tarafından bu tecavüz veya müdahalenin önlenmesine karar verilir ve taşınmaz mal yerinde zilyedine teslim edilir.

Başvuru

MADDE 3. — Taşınmaz mala yapılan tecavüz veya müdahalenin önlenmesi için, yetkili makamlara başvurmaya, o taşınmaz malın zilyedi, zilyed birden fazla ise içlerinden biri yetkilidir.

Kamu idareleri, kamu kurumları ve kamu kuruluşları ile tüzelkişilerin başvuruları, taşınmaz malın ait olduğu idare, kurum, kuruluş ve tüzelkişinin yetkilisi tarafından yapılır.

Köye ait taşınmaz mallara yapılan tecavüz veya müdahalelerde, köy halkından herhangi biri de yetkili makama başvuruda bulunabilir.

Vali veya kaymakam görev alanları içinde bulunan kamu idarelerine, kamu kurumlarına ve kuruluşlarına ait veya bunlar tarafından idare olunan veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan sâhipsiz yerlere veya menfaati umuma ait olan taşınmaz mallara tecavüz veya müdahalede bulunduğu öğrendiklerinde, soruşturmayı doğrudan doğruya yaptırırlar ve sonucu karara bağlarlar.

Başvuruda bulunma süresi

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Soruşturma

MADDE 5. — Başvuru üzerine, karar vermeye yetkili kişiler veya bunların görevlendireceği bir veya birkaç memur tarafından yerinde soruşturma yapılır.

Yetkili kişiler soruşturmayı bizzat yaptıkları takdirde, yanlarına teknik eleman ve yardımcı da alabilirler.

Bu Kanun kapsamı dışında kaldığı dilekçeden açıkça ve kesinlikle anlaşılan başvurular, yerinde soruşturma yapılmadan yazılı olarak reddedilebilir.

Taşınmaz mal, aynı il'e bağlı ilçeler arası sınır anlaşmazlığı bulunan bir yerde ise yetkili kaymakamlığı vali; iller arası sınır anlaşmazlığı bulunan bir yerde ise yetkili valiliği veya kaymakamı İçişleri Bakanlığı belirler.

Şahitlerin dinlenmesi ve karar

MADDE 6. — Soruşturma memuru, tarafların şahitlerini dinledikten sonra gerekli gördüğü takdirde tarafsız kişileri ve ilgisine göre Hazine, özel idare ve belediye temsilcilerini, köy muhtar ve ihtiyar kurulu üyelerini de dinleyebilir.

Soruşturma en geç 15 gün içinde tamamlanarak karara bağlanır.

Kararların kesinliği

MADDE 7. — Bu Kanuna göre verilen kararlar idarî yargı yolu açık olmak üzere kesindir. Ancak, açık olan yazı ve hesap hataları karar veren yetkili makamca kendiliğinden düzeltilir. Taşınmaz mal üzerinde üstün sayılabilecek bir hakkı olduğunu iddia edenlerin yargı yoluna başvurusu gerektiği kararda belirtilir.

Tebliğat

MADDE 8. — Soruşturmanın yapılacağı, kararın yerine getirileceği yer, tarih ve saat taraflara tebliğ edilir. Şikâyetçinin, varsa kanunî vekilinin veya dilekçesinde ismini belirttiği temsilcisinin, başvuru, 3 üncü maddenin ikinci fıkrasına göre yapılmış ise köy muhtarı veya ihtiyar meclisi üyelerinden birinin; soruşturma yapılması ve kararın yerine getirilmesi sırasında taşınmaz malın başında bulunması zorunludur. Mütcevize tebliğat yapılamaması halinde soruşturmanın yapılacağı veya kararın yerine getirileceği yer, tarih ve saat, 3 gün önceden alışılmış usullerle taşınmaz malın bulunduğu köy veya beldede ilan edilir. Mütceviz gelmezse soruşturma ve kararın yerine getirilmesi yokluğunda yapılır.

Yetkili makamların, talebin esastan veya süreden reddine ilişkin karar ve işlemleri, 7201 sayılı Tebliğat Kanunu hükümlerine göre ilgililere duyurulur.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Soruşturma

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Şahitlerin dinlenmesi ve karar

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kararların kesinliği

MADDE 7. — Tasarının 7 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tebliğat

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Soruşturma

MADDE 5. — Başvuru üzerine, karar vermeye yetkili kişiler veya bunların görevlendireceği bir veya birkaç memur tarafından yerinde soruşturma yapılır.

Soruşturmayı yapan kişilere gerektiğinde teknik eleman ve yardımcı verilir.

Bu Kanun kapsamı dışında kaldığı dilekçeden açıkça ve kesinlikle anlaşılan başvurular, yerinde soruşturma yapılmadan yazılı olarak reddedilebilir.

Taşınmaz mal, aynı il'e bağlı ilçelerarası sınır anlaşmazlığı bulunan bir yerde ise yetkili kaymakamlığı vali; illerarası sınır anlaşmazlığı bulunan bir yerde ise yetkili valiliği veya kaymakamı İçişleri Bakanlığı belirler.

Şahitlerin dinlenmesi ve karar

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kararların kesinliği

MADDE 7. — Tasarının 7 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tebliğat

MADDE 8. — Soruşturmanın yapılacağı, kararın yerine getirileceği yer, tarih ve saat taraflara tebliğ edilir. Şikâyetçinin, varsa kanuni vekilinin veya dilekçesinde ismini belirttiği temsilcisinin; başvuru, 3 üncü maddenin üçüncü fıkrasına göre yapılmış ise köy muhtarı veya ihtiyar meclisi üyelerinden birinin; soruşturma yapılması ve kararın yerine getirilmesi sırasında taşınmaz malın başında bulunması zorunludur. Müttecavize tebliğat yapılamaması halinde soruşturmanın yapılacağı veya kararın yerine getirileceği yer, tarih ve saat 3 gün önceden alışımlı usullerle taşınmaz malın bulunduğu köy veya beldede ilan edilir. Müttecaviz gelmezse soruşturma ve kararın yerine getirilmesi yokluğunda yapılır.

Yetkili makamların, talebin esastan veya süreden reddine ilişkin karar ve işlemleri, 7201 sayılı Tebliğat Kanunu hükümlerine göre ilgililere duyurulur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Kararın uygulanması ve güvenlik kuvvetlerinin görevi

MADDE 9. — Tecavüz veya müdahalenin önlenmesi hakkındaki kararlar, karar vermeye yetkili amir tarafından görevlendirilecek infaz memuru tarafından, taşınmaz malın yerinde ve o andaki durumu ile ziyedine, tüzeltişliğe veya kamu idareleri, kamu kurumları ve kuruluşlarına teslim edilmesi suretiyle yerine getirilir.

Karar gereğinin, kararın infaz memuruna geldiği tarihten itibaren en geç 5 gün içinde yerine getirilmesi zorunludur.

Karar vermeye yetkili makamın gerekli göreceği durumlarda, infaz memuruna teknik yönden yardımcı olmak üzere yeteri kadar memur görevlendirilebilir.

Mahallin en büyük mülki idare amirinin yazılı emri ile güvenlik kuvvetlerince, gerek soruşturma, gerekse kararın yerine getirilmesi sırasında mahallinde, gerekli önlemler alınır.

Taşınmaz mal üzerindeki ekim, tesis ve değişiklikler

MADDE 10. — Tecavüz veya müdahalesi önlenen kişi, taşınmaz mal üzerinde vücuda getirdiği her türlü ekim, tesis ve değişikliklerden dolayı ancak genel hükümler dairesinde yargı yoluna başvurabilir.

Gecikmelerin üst makama bildirilmesi

MADDE 11. — 6 ncı maddenin ikinci fıkrasında belirlenen 15 günlük süre içinde karar verilmezse veya verilen karar 9 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirlenen 5 günlük süre içinde infaz edilmezse durum, sebepleri ile birlikte bir üst makama bildirilir.

İkinci ve daha sonraki tecavüzler

MADDE 12. — Taşınmaz mala aynı müteceviz tarafından ikinci defa veya onun yararına başkaları tarafından bilerek ilk defa tecavüz veya müdahalelerle ilgili başvurularda da birinci başvuruda olduğu gibi soruşturma yapılır ve sonucu karara bağlanır.

Tecavüz veya müdahale varsa 9 uncu madde hükümlerine göre karar uygulanır, her iki kararla ilgili dosya, karar vermeye yetkili makamlarca, 15 inci maddeye göre işlem yapılmak üzere adli mercilere gönderilir.

Yürütmenin durdurulması

MADDE 13. — Bu Kanuna göre verilmiş kararlar üzerine idari yargıya başvurularda yürütmenin durdurulması kararı verilmez.

İhtiyatî tedbir

MADDE 14. — Başvuru sırasında, taraflar arasındaki taşınmaz mal anlaşmazlığı hakkında mahkemece ihtiyatî tedbir kararı verilmiş veya anlaşmazlık dava konusu yapılmış ise bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Bu Kanuna göre idari makam tarafından verilmiş bir önleme kararı varken, taraflarca taşınmaz mal anlaşmazlığına ilişkin dava açılmadan adli mercilerce ihtiyatî tedbir kararı verilemez.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kararın uygulanması ve güvenlik kuvvetlerinin görevi

MADDE 9. — Tecavüz veya müdahalenin önlenmesi hakkındaki kararlar, karar vermeye yetkili amirce görevlendirilecek infaz memuru tarafından, taşınmaz malın yerinde ve o andaki durumu ile zilyedine, tüzelkişiliğe veya kamu idareleri, kamu kurumları ve kuruluşlarına teslim edilmesi suretiyle yerine getirilir.

Karar gereğinin, kararın infaz memuruna geldiği tarihten itibaren en geç 5 gün içinde yerine getirilmesi zorunludur.

Karar vermeye yetkili makamın gerekli göreceği durumlarda, infaz memuruna teknik yönden yardımcı olmak üzere yeteri kadar memur görevlendirilebilir.

Mahallin en büyük mülki idare amirinin yazılı emri ile güvenlik kuvvetlerince, gerek soruşturma, gerekse kararın yerine getirilmesi sırasında mahallinde, gerekli önlemler alınır.

Taşınmaz mal üzerindeki ekim, tesis ve değişiklikler

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Gecikmelerin üst makama bildirilmesi

MADDE 11. — Tasarının 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İkinci ve daha sonraki tecavüzler

MADDE 12. — Tasarının 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürütmenin durdurulması

MADDE 13. — Tasarının 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İhtiyati tedbir

MADDE 14. — Tasarının 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kararın uygulanması ve güvenlik kuvvetlerinin görevi

MADDE 9. — Tecavüz veya müdahalenin önlenmesi hakkındaki kararlar, karar vermeye yetkili amirce görevlendirilecek infaz memuru tarafından, taşınmaz malın yerinde ve o andaki durumu ile zilyedine, tüzelkişiliğe veya kamu idareleri, kamu kurumları ve kuruluşlarına teslim edilmesi suretiyle yerine getirilir.

Karar gereğinin, kararın infaz memuruna geldiği tarihten itibaren en geç 5 gün içinde yerine getirilmesi zorunludur.

Karar vermeye yetkili makamın gerekli göreceği durumlarda, infaz memuruna teknik yönden yardımcı olmak üzere yeteri kadar memur görevlendirilir.

Mahallin en büyük mülki idare amirinin yazılı emri ile güvenlik kuvvetlerince, gerek soruşturma, gerekse kararın yerine getirilmesi sırasında mahallinde, gerekli önlemler alınır.

Taşınmaz mal üzerindeki ekim, tesis ve değişiklikler

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Gecikmelerin üst makama bildirilmesi

MADDE 11. — Tasarının 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İkinci ve daha sonraki tecavüzler

MADDE 12. — Tasarının 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürütmenin durdurulması

MADDE 13. — Tasarının 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İhtiyati tedbir

MADDE 14. — Tasarının 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM
Ceza Hükümleri

İkinci tecavüze ilişkin cezalar

MADDE 15. — Bu Kanun gereğince taşınmaz mala yapılan tecavüz veya müdahalenin yetkili makamlarca önlenmesinden sonra, bu yerlerin mahkeme kararı ile kendilerine tesliminden önce aynı taşınmaz mala ikinci defa tecavüz veya müdahalede bulunulması halinde, ister tecavüz veya müdahalesi önceden önlenen kimse tarafından, isterse başkaları tarafından birinci mütecaviz yararına ilk defa olsun; fiil daha ağır bir cezayı gerektiren ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde bu suçu işleyenler hakkında:

A) Taşınmaz mal gerçek veya tüzelkişilere ait olduğu takdirde üç aydan bir yıla kadar; kamu idareleri kamu kurumları ve kuruluşları veya bunlar tarafından idare olunan veya Devlete ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan sahipsiz yerlere veya menfaati umuma ait olan taşınmaz mallara karşı yapıldığı takdirde altı aydan iki yıla kadar hapis cezası hükmolunur.

B) Eğer bu tecavüz veya müdahale silahlı bir kişi veya silahsız olsa bile birden fazla kişiler tarafından yapıldığı takdirde (A) bendindeki cezalar bir kat artırılarak hükmolunur.

C) Taşınmaz malı aralarında paylaşmak veya ortaklaşa kullanmak amacıyla beş veya daha çok kişinin birleşmesiyle işlenirse eyleme katılanlar hakkında verilen ceza (A) bendinde yazılı hallerde üçte bir, (B) bendinde yazılı hallerde yarı oranında artırılarak hükmolunur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli Hükümler

Suçüstü hükümlerinin uygulanması ve mahkeme

MADDE 16. — Bu Kanunda belirtilen suçları işleyenler hakkında yapılacak soruşturma ve koğuşturmalar, yer ve zaman kaydına bakılmaksızın, 3005 sayılı Meşhut Suçların Muhakeme Usulü Kanununa göre Sulh Ceza Mahkemesinde açılır ve yapılır.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM
Ceza Hükümleri

İkinci tecavüze ilişkin cezalar

MADDE 15. — Mahkeme kararı ile kendisine teslim edilmeksizin aynı taşınmaz mala ikinci defa yapılan tecavüz veya müdahale, ister tecavüz veya müdahalesi önceden önlenen kimse tarafından, isterse başkaları tarafından birinci müteceviz yararına ilk yapılmış olsun; fiil daha ağır bir cezayı gerektiren aynı bir suç teşkil etmediği takdirde bu suçu işleyenler hakkında aşağıdaki cezalar uygulanır.

a) Taşınmaz mal gerçek veya tüzelkişilere ait olduğu takdirde üç aydan bir yıla kadar; Kamu İdareleri Kamu Kurumları ve Kuruluşları veya bunlar tarafından idare olunan veya Devlete ait veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan sahipsiz yerlere veya menfaati umuma ait olan taşınmaz mallara karşı yapıldığı takdirde altı aydan iki yıla kadar hapis cezası hükmolünür.

b) Eğer bu tecavüz veya müdahale silahlı bir kişi veya silahsız olsa bile birden fazla kişiler tarafından yapıldığı takdirde (a) bendindeki cezalar bir kat artırılarak hükmolünür.

c) Eğer suç, taşınmaz malı aralarında paylaşmak veya ortaklaşa kullanmak amacıyla beş veya daha çok kişinin birleşmesiyle işlenirse (b) bendi ile artırılan ceza, ayrıca üçte bir oranında artırılır. Eğer birleşen kişilerden en az biri silahlı ise (b) bendi ile artırılan ceza, ayrıca yarı oranında artırılarak hükmolünür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli Hükümler

Suçüstü hükümlerinin uygulanması ve görevli mahkeme

MADDE 16. — Bu Kanunda belirtilen suçları işleyenler hakkında yapılacak soruşturma ve kovuşturmalar, yer ve zaman kaydına bakılmaksızın, 3005 sayılı Meşhut Suçların Muhakeme Usulü Kanununa göre Sulh Ceza Mahkemesinde açılır ve yapılır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İKİNCİ BÖLÜM
Ceza Hükümleri

İkinci tecavüze ilişkin cezalar

MADDE 15. — Mahkeme kararıyla kendisine teslim edilmeksizin aynı taşınmaz mala ikinci defa yapılan tecavüz veya müdahale, ister tecavüz veya müdahalesi önceden önlenen kimse tarafından, isterse başkaları tarafından birinci müteceviz yararına ilk defa yapılmış olsun, fiil daha ağır bir cezayı gerektiren ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde, bu suçu işleyenler hakkında;

a) Taşınmaz mal, kamu kurum veya kuruluşlarına ait bulunuyorsa veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan sahipsiz veya umumun menfaatine ait yerlerden ise altı aydan iki yıla kadar; şayet taşınmaz mal diğer tüzelkişilere veya gerçek kişilere ait ise üç aydan bir yıla kadar hapis cezasına hükmolünür.

b) Tecavüz veya müdahale silahlı bir kişi veya silahsız olsalar dahi birden fazla kişiler tarafından yapıldığı takdirde (a) bendindeki cezalar bir kat artırılarak hükmolünür.

c) Tecavüz veya müdahale taşınmaz malı aralarında paylaşmak veya ortaklaşa kullanmak amacıyla iki veya daha çok kişinin birleşmesiyle işlenirse (b) bendi ile artırılan ceza ayrıca üçte bir oranında artırılır. Bu amaçla birleşen kişilerden en az birisinin silahlı olması halinde ise (b) bendi ile artırılan ceza ayrıca yarı oranında artırılarak hükmolünür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli Hükümler

Suçüstü hükümlerinin uygulanması ve görevli mahkeme

MADDE 16. — Bu Kanunda belirtilen suçları işleyenler hakkında yapılacak soruşturma ve kovuşturmalar, yer ve zaman kaydına bakılmaksızın, 3005 sayılı Meşhut Suçların Muhakeme Usulü Kanununa göre yapılır. Görevli mahkeme Sulh Ceza Mahkemesidir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Soruşturma ve infaz giderleri

MADDE 17. — Soruşturma ve infaz memurları ile infaz memuruna teknik yönden yardımcı olarak görevlendirilecek memurların yevmiye ve taşıt giderleri, başvuruda bulunanlar tarafından maliye veznesine yatırılır.

Yukarıda belirtilen görevli memurlara, göreve gittikleri günler için sürelerine ve görevin belediye sınırları içinde veya dışında yapılmış olmasına bakılmaksızın, Harcırah Kanununa göre verilmesi gereken yevmiyeler tam olarak ödenir.

Üçüncü maddenin son fıkrasına göre görevlendirilecek soruşturma ve infaz memurları ile infaz memurlarına teknik yönden yardımcı olarak görevlendirilecek memurların yevmiye giderleri, taşınmaz malın ait olduğu kamu idareleri, kurumları ve kuruluşlarınca karşılanır.

Birden çok iş, mümkün oldukça aynı günde yapılır. Bu durumda görülen işler aynı yerde ise, yevmiyeler ve taşıt ücreti başvuranlar arasında eşit olarak paylaşılır. İşler ayrı yerlerde ise, yevmiyeler eşit olarak paylaşılacakla birlikte taşıt ücreti uzaklıkla orantılı olarak bölüştürülür.

Soruşturma sonunda tecavüz veya müdahalenin önlenmesine karar verilirse, masrafların mütevacizden tahsilî de, kararda belirtilir. Bu masrafların tahsiline ait karar fıkrası İcra Dairesince yerine getirilir.

Vergi, harç ve resimler

MADDE 18. — Bu Kanuna göre verilen kararlar hiçbir vergi, harç ve resme tabi değildir.

Yönetmelik

MADDE 19. — Bu Kanunun uygulama şekli ve esasları İçişleri Bakanlığınca altı ay içinde çıkarılacak ve resmî gazetede yayımlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Kaldırılan Kanun

MADDE 20. — 16 Nisan 1952 günlü ve 5917 sayılı Gayrimenkule Tecavüzün Def'i Hakkında Kanun kaldırılmıştır.

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Soruşturma ve infaz giderleri

MADDE 17. — Soruşturma ve infaz memurları ile infaz memuruna teknik yönden yardımcı olarak görevlendirilecek memurların yevmiye ve taşıt giderleri, başvuruda bulunanlar tarafından maliye veznesine yatırılır.

Yukarıda belirtilen görevli memurlara, göreve gittikleri günler için sürelerine ve görevin belediye sınırları içinde veya dışında yapılmış olmasına bakılmaksızın, 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre verilmesi gereken yevmiyeler tam olarak ödenir.

Üçüncü maddenin son fıkrasına göre görevlendirilecek soruşturma ve infaz memurları ile infaz memurlarına teknik yönden yardımcı olarak görevlendirilecek memurların yevmiye giderleri, taşınmaz malın ait olduğu kamu idareleri, kurumları ve kuruluşlarınınca karşılanır.

Birden çok iş, mümkün oldukça aynı günde yapılır. Bu durumda görülen işler aynı yerde ise, yevmiyeler ve taşıt ücreti başvuranlar arasında eşit olarak paylaşılır. İşler ayrı yerlerde ise, yevmiyeler eşit olarak paylaşılır. Birlikte taşıt ücreti uzaklıkla orantılı olarak bölüştürülür.

Soruşturma sonunda tecavüz veya müdahalenin önlenmesine karar verilirse, masrafların mütecevizden tahsili de, kararda belirtilir. Bu masrafların tahsiline ait karar fıkrası İcra Dairesince yerine getirilir.

Vergi, harç ve resimleri

MADDE 18. — Tasarının 18 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yönetmelik

MADDE 19. — Tasarının 19 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Kaldırılan kanun

MADDE 20. — Tasarının 20 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Soruşturma ve infaz giderleri

MADDE 17. — Tasarının 17 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Vergi, harç ve resimler

MADDE 18. — Tasarının 18 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yönetmelik

MADDE 19. — Bu Kanunun uygulama şekli ve esasları İçişleri Bakanlığınca altı ay içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Kaldırılan Kanun

MADDE 20. — Tasarının 20 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 21. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22. — Bu Kanun Hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

11.7.1984

Başbakan

T. Özal

Devlet Bakanı - Başbakan Yardımcısı

İ. K. Erdem

Devlet Bakanı

K. Oksay

Devlet Bakanı

A. M. Yılmaz

Devlet Bakanı

S. N. Türel

Devlet Bakanı

A. Tenekeci

Devlet Bakanı

İ. Özdağlar

Devlet Bakanı

A. K. Alptemoçin

Adalet Bakanı

M. N. Eldem

Millî Savunma Bakanı

Z. Yavuztürk

İçişleri Bakanı

A. Tanrıyar

Dışişleri Bakanı

V. Halefoğlu

Maliye ve Gümrük Bakanı

V. Arıkan

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanı

M. V. Dinçerler

Bayındırlık ve İskân Bakanı

İ. S. Giray

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

M. Aydın

Ulaştırma Bakanı

V. Atasoy

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı

H. H. Doğan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. Kalemli

Sanayi ve Ticaret Bakanı

H. C. Aral

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

C. Büyükbaş

Kültür ve Turizm Bakanı

M. M. Taşçıoğlu

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 21. — Tasarının 21 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 22. — Tasarının 22 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 21. — Tasarının 21 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 22. — Tasarının 22 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.